

Wijkgemeente Grote Kerk in Hilversum doet ervaring op met IZB-Focus

Met andere ogen kijken

Sinds begin dit jaar doen tien kerkelijke gemeenten in ons land mee aan een proefproject van een nieuwe werktak van de missionaire organisatie IZB, Focus. Eén van de deelnemers is de wijkgemeente van de Grote Kerk in Hilversum. Ds. W. Moehn, de plaatselijke predikant, en ds. K. van Meijeren, missionair-trajectbegeleider van de IZB, maken een tussenbalans op.

‘Hoe bereiken we de geseclariseerde bewoners in ons dorp? Je hoort vaak spreken over ‘spirituele zoekers’, maar onze indruk is dat veel mensen genoeg hebben aan zichzelf.’ Ds. Moehn herinnert zich het gesprek met een delegatie van de GZB en de IZB, drie jaar geleden. De twee zendingsorganisaties trokken toen langs 25 gemeenten om te inventariseren wat de kerkenraden en gemeenteleden bezighield. De twee meest geciteerde woorden uit het eindverslag, verlegenheid en verlangen, waren ook in Hilversum gevallen. Moehn: ‘We zaten met de handen in het haar, als het ging om evangelisatiewerk. De GZB en IZB registreerden bij ons een mineurstemming en een zekere vermoeidheid: we hebben al zoveel geprobeerd, met het bezoeken van randkerkelijken en de koopzondagkerk, maar blijkbaar weten we maar weinigen aan te spreken. Moeten we het net niet aan de andere zijde uitwerpen?’ Tijdens een drukbezochte gemeenteavond kwam ook de interne secularisatie ter sprake, de verlegenheid over de geloofsoverdracht aan jongere generaties. Van Meijeren: ‘De *slag om het hart* wordt ook binnen de kerk gevoeld: Hoe houden we het vol, als we zien dat jongeren afhaken? De kloof tussen kerk en wereld, het leven in de gemeente en het concrete leven tijdens het werk, op school en in de buurt is diep geworden.’

Vanuit een ‘gevoel van urgentie’ besloot de kerkenraad tot een samenwerking met de IZB. De nieuwe werktak IZB-Focus (zie kader) biedt gedurende twee jaar intensieve missionaire toerusting, gericht op alle geledingen binnen de gemeente: de kerkenraad, het kringwerk, het pastoraat, het diaconaat, de catechese, het jeugdwerk, etc. Om de ambtsdragers en gemeenteleden daarbij met raad en daad bij te staan, is vanuit de IZB een ‘trajectbegeleider’ in de gemeente gedetacheerd. Zo is ds. Van Meijeren werkzaam in (onder andere) Hilversum.

Ambassadeurs

Eén van de meest in het oog springende veranderingen is dat de focus van missionair werk is verlegd. Daarbij wordt niet in de eerste plaats gedacht aan allerlei evangelisatie-activiteiten, maar aan het dagelijks leven van elk gemeentelid. Moehn: ‘Gemeenteleden worden uitgedaagd om ambassadeurs van het evangelie te zijn op de plek waar ze zijn. Op zondag brengen ze een paar uur door in de kerk, maar verreweg de meeste tijd brengen ze doordeweeks door te midden van collega’s, burens, vrienden. De toerusting is erop gericht dat ze daar getuigen van Jezus Christus zijn. Focus is een oefening in vrijmoedigheid. Hilversum is een sterk geseclariseerd, uit de kluiten gewassen dorp. Kerkgangers voelen zich nogal eens eenlingen. “Wij zijn nog de enige kerkgangers in onze straat”, zeggen oudere gemeenteleden me. Vroeger konden ze zo hun geloofsgenoten aanwijzen; die ging daar naar

de kerk, die daar. Maar vandaag voelt het voor hen op zondagmorgen alsof ze exoten zijn.’
Van Meijeren: ‘Focus helpt om met andere ogen naar zo’n situatie te kijken. In plaats van te blijven hangen in het verleden, buigen we ons over de vraag vandaag: U hebt daar uw plek ontvangen. Wat zou uw roeping zijn? Wat zou u kunnen betekenen voor uw buurtgenoten? Dat zit ‘m niet in grote woorden, maar vaak in een eenvoudig present zijn voor de mensen om je heen.

Moehn: ‘Afgelopen zondag heb ik gepreekt over het slot van Handelingen, waar staat dat Paulus twee jaar onderwijs geeft, in Rome, in een woonkazerne. Het Woord gaat ongehinderd verder. Je kunt zeggen: wat stelt dat nou helemaal voor, zo’n klein groepje in de wereldstad van die tijd? Een druppel op een gloeiende plaat. Als je er met andere ogen naar kijkt, moet je concluderen dat dát blijkbaar de weg is van het Woord in deze wereld. Klein, kwetsbaar. Is het ooit anders geweest? Ook in Handelingen was het geen successtory. Dat kan je bemoedigen als je de enige in je portiek of je straat bent, die naar de kerk gaat.’

Persoonlijk

Moehn: ‘Toen ik hier zeven jaar geleden begon telde de wijkgemeente ruim 900 leden; nu schommelt het aantal tussen de 700-720. Een grote groep is - letterlijk – uitgestorven. Dat waren niet allemaal kerkgangers, maar toch: een teruggang van zo’n 200. Tegen die achtergrond kun je je voorstellen dat we blij zijn met elke doopdienst. Van Meijeren: ‘Ook dat is “met andere ogen kijken”. Met heimwee terugverlangen naar de tijd dat kerk vol zat en de galerij nog in gebruik was kan je verlammen. Jeremia zegt tegen de ballingen in Babel (Jeremia 29:7 KvN): Bouw huizen, eet van de vrucht van het land, versta je roeping in de omgeving waar God je een plek geeft. Dat is de beweging die IZB-Focus wil stimuleren. Wij denken niet in aantallen nieuwe kerkgangers; je hoopt dat mensen aanhaken, maar dan toch in de eerste plaats dat ze volgeling van Jezus zijn; waar ze dan ook maar kerkelijk onderdak vinden.

Dat gebeurt ook in de Grote Kerk. ‘Ik heb nog nooit zoveel volwassenen gedoopt als in de afgelopen jaren’, zegt ds. Moehn. ‘De gemeente heeft een kenmerkende gastvrijheid. Nieuwkomers worden vrijwel altijd opgemerkt en hartelijk ontvangen. De gemeente is behoorlijk gemêleerd. Het ene gemeentelid gaat graag naar een doordeweekse samenkomst van bevindelijk-gereformeerden in Maartensdijk, een ander bezoekt regelmatig een Taizéviering.’

Van Meijeren: ‘Wat hen verbindt, is de concentratie op Jezus Christus. In het materiaal van IZB-Focus richten we ons eerst op verdieping. Verandering begint bij onszelf. Het is niet zo dat we opeens allerlei nieuwe activiteiten op de agenda zetten. Het gemeenteleven, de liturgie, de kringen – het gaat niet op de schop. Binnen de bestaande structuur stellen we belangrijke vragen aan de orde over het eigen geloofsleven, en het verlangen om Christus te volgen in het dagelijkse leven. Ik las ergens: ‘Jezus zoekt geen kerkgangers, maar leerlingen’. Voor de goede verstaander wordt de zaak op scherp gezet: het gaat om onze hartelijke verbondenheid aan Jezus Christus en de roeping die Hij aan zijn gemeente heeft gegeven in het leven van elke dag.’

Moehn: ‘De bijbelstudies zijn sterk gericht op de praktijk, het dagelijks leven van de gelovige. Je kunt daarbij niet buiten schot blijven. De insteek is anders dan we veelal gewend waren.

In plaats van een tekst helemaal uit te diepen, gaat het nu om persoonlijke vragen: Hoe landt deze boodschap in jouw leefwereld? Zo oefenen gemeenteleden zich in vrijmoedigheid, door zich in het hart te laten kijken. Dat heeft wel wat in beweging gebracht in onze gemeente, en ik denk dat we toe waren aan deze ontwikkeling.

Randvoorwaarden

Van Meijeren: 'Die indruk heb ik ook. Niet elke gemeente is toe aan een IZB-Focustraject. Om een paar randvoorwaarden te noemen: De urgentie moet breed worden gevoeld. De kerkenraad moet zich er van harte achter stellen. Er moet ook bereidheid zijn om kritisch naar zichzelf te kijken. Verlegenheid en verlangen zijn hier de kernwoorden. Verlegenheid omdat we eerlijk voor de dag willen komen met ons onvermogen, èn verlangen naar verandering omdat Christus zegt: 'Mij is gegeven alle macht ...'

In elke deelnemende gemeente heeft de IZB voor de periode van twee jaar een (parttime) 'missionair trajectbeleider' aangesteld. Is dat geen bedreiging voor de zittende ambtsdragers? Voor je het weet neemt zo iemand het roer over. Moehn: 'Absoluut niet. We trekken intensief samen op. Doordat ik parttime predikant ben (naast mijn werk als hoogleraar) is de combinatie zeer welkom. De ruime ervaring van collega Van Meijeren heeft echt toegevoegde waarde.

Beweging

Van Meijeren: 'In de afgelopen tijd heb ik uitvoerige gesprekken gevoerd met de verantwoordelijken voor pastoraat en diaconaat om te zien wat IZB-Focus voor die terreinen kan betekenen. Er worden toerustingsavonden gehouden voor de leiders van de kringen, waar het Focusmateriaal wordt gebruikt. Christiaan Trommel, jongerenwerker van de wijkgemeente, is met het materiaal aan de slag met catechisanten en heeft ook een avond verzorgd met de ouders. Het Focustraject is geen mal waar de gemeente in wordt geperst. Het materiaal wordt benut, al naar gelang de situatie waar de gemeente zich in bevindt. De pilot van de IZB duurt twee jaar en is dus bijna op de helft. Werkt het ook iets uit? Van Meijeren: 'Een oudere vrouw zei heel spontaan: 'Ik ben met andere ogen gaan kijken naar de mensen in mijn buurt.' Er wordt echt iets in beweging gezet! Tegelijk moeten we niet willen meten. Ik herinner ik me een uitspraak van een ambtsdrager uit mijn eerste gemeente: 'Als ik gezaaid heb en het eerste groen komt net boven de grond, moet ik niet in de bodem gaan wroeten om te zien hoever het al is. Dan maak je meer kapot dan je lief is.'

(kader)

IZB-Focus: missionair werk vanuit het hart van de gemeente

Tien gemeenten nemen deel aan een pilot-project van IZB-Focus, een leerproces waarbij de missionaire toerusting op nieuwe leest is geschoeid. Uitgangspunt daarbij is dat missionair werk vooral gestalte krijgt in het dagelijks leven van gemeenteleden, als een uitvloeisel een hernieuwde, verdiepte ontmoeting met Jezus Christus.

Missionair werk behoort tot het hart van gemeente-zijn. Daarom is de primaire gesprekspartner voor de IZB de kerkenraad; die heeft en houdt de leiding bij het gemeente-brede toerustingsproces. Om daarbij te ondersteunen is enkele uren per week een 'IZB-Focustrajectbegeleider' beschikbaar.

Voor de nieuwe aanpak heeft IZB-Focus in samenwerking met de GZB en de HGJB nieuw materiaal ontwikkeld, dat in de *bestaande* kringen binnen de gemeente kan worden gebruikt. Er zijn toerustingsdagen voor predikanten en conferenties voor gemeenteleden om ervaringen uit te wisselen en elkaar te bemoedigen.

Gemeenten die deelnemen aan de pilot zijn: Alblasterdam (Havenkerk, Ontmoetingskerk), Hilversum (Grote Kerk), Houten (Sionkerk), Leiden (Marekerk), Maarssen (Ichthusgemeente), Nijkerk (drie wijkgemeenten; Grote Kerk en Opstandingskerk) en Ooltgensplaat.

Maandag 15 januari 2018 is er in 'De Wittenberg' in Zeist een informatie-avond voor belangstellenden. Kijk op voor meer informatie op www.izb-focus.nl